

Pèlag B

Vilobí del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Bosc de la Coma
Emplaçament Bosc de la Coma. Des de Vilobí, agafar el c/dels Talls en direcció a les Guixeres de Dalt

Coordenades:

Latitud: 41.38769
Longitud: 1.65782
UTM Est (X): 387783
UTM Nord (Y): 4582665

Classificació

Número de fitxa 08304 - 13
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estil / època: Antic Medieval Modern Contemporani
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Cal esmentar la necessitat de protegir l'espai davant de les nombroses agressions i pressions a les quals aquests espais es veuen sotmesos com són el perill d'edificiació, d'abocaments incontrolats, els incendis, la proliferació de la xarxa viària i elèctrica etc..En aquest sentit, els pèlags B i C ja han estat objecte de polítiques de protecció i són susceptibles de convertir-se en àrees recreatives destinades a l'educació medio-ambiental.

Protecció Legal i física
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Patronat dels Pèlags de Vilobí (08735 Vilobí del Penedès)

Fitxes associades:

[Pèlag D](#)

[Pèlag A](#)

Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique

Descripció

Antiga cantera d'extracció de guix, ubicada a la falda de la muntanya del Bosc de l'Olivella, a ponent del terme de Vilobí del Penedès. Aquest pèlag es caracteritza per la seva forma de mitja lluna i unes dimensions reduïdes de vint metres de llargada per deu d'amplada. El pèlag es troba habitat per carpes, però també per la perca americana, que es caracteritza per la seva voracitat, perjudicant als altres peixos i a les aus que hi nidifiquen.

És important remarcar que aquests pèlags tenen un origen antròpic, totalment lligat a l'acció secular de l'home, però que no per això deixen de ser importants els seus valors naturals. En efecte, el que al seu dia va ser una pertorbació ha donat lloc, a un conjunt d'ecosistemes realment singulars dins el context comarcal. Les espècies vegetals que hi predominen a l'entorn són el pi blanc, el garric i el llentiscle. A les vores de les zones lacustres han aparegut espècies vegetals caracteritzades per la dependència del l'aigua. Es tracta de canyissars i bogars, i de forma puntual algun exemple de tamariu i de pollancre. A nivell de fauna les plantes helofítiques van anar-se expandint i es van convertir en un bon refugi per a la fauna, especialment invertebrats i amfibis, i també ha suposat l'aparició d'ocells típics d'aiguamolls com el cabusset, la fotja, la polla d'aigua, l'ànec collverd i estacionalment el corb marí i el bernat pescaire. Les parets de les antigues pedreres també ofereixen una infinitat de forats per a la nidificació de rapinyaires diürns i nocturns. Cal esmentar també la introducció d'algunes espècies de peixos al·lòctones com la gambúsia, la perca i la carpa.

Observacions:

Aquest pèlag era conegut popularment com pèlag del Torrelló o pèlag del Gori, ja que era aquest últim el nom del propietari que l'explotava.

Història

L'origen dels guixos de Vilobí del Penedès cal cercar-lo en una transgressió marina dins la conca del Penedès que va donar lloc a medis de transició marino-continents. El dipòsit de guix arriba fins a uns 60 m. Aquesta unitat evaporítica no és homogènia en tot el seu gruix i es caracteritza per alabastres en la seva part inferior, agregats de megacristalls en la part mitja i guixos primaris en la part superior. Els pèlags de Vilobí es troben en l'antiga explotació d'aquest dipòsit evaporític; mentre que, cap al sud apareix el basament Mesozoic (Cretaci) esmentat, que forma un contacte discordant amb els materials Miocènics i quaternaris, com ja s'ha dit, majoritaris a la plana penedesenca.

Damunt d'aquests 60 m de guixos apareix una capa de 6 m d'argiles rogenques que esgrogueeixen cap a la superfície. Per sobre d'aquestes argiles apareixen les calcàries nodulars groguenques i ocasionalment blanquinoses, amb una potència no superior als 10 m, que en el vessant Nord han desenvolupat sòls edàfics que constitueixen el llit de bona part de la vegetació actualment existent.

L'aigua dels pèlags és d'origen freàtic i manté una alta alcalinitat amb una lata concentració de sulfats degut a la dissolució dels guixos. D'altra banda les anàlisis realitzades indiquen que els valors de nitrats, nítrits i fòsfor són baixos, per la qual cosa es pot afirmar que les aigües es troben en bon estat pel que fa als contaminants bàsics.

Els pèlags van aparèixer com a conseqüència de l'activitat extractiva del mineral de guix, que al terme de Vilobí es remunta a l'època romana. Aquest tall és un dels talls més antics oberts al cim del turó de ca l'Olivella, i pot considerar-se que ha estat explotat de forma constant des de l'antiguitat. Malgrat que la

propietat pertanyia a la casa de Can Olivella, aquest pèlag era conegut com el de Cal Gori, ja que era aquest personatge qui gaudia de l'arrendament del tall i l'explotava. Era també el propietari d'una de les fàbriques de guix més importants de Vilobí. El 1933 es va arribar al nivell freàtic i es va abandonar l'explotació. Es va passar d'un indret eixut amb un potent rocam al descobert un paisatge enriquit per una zona humida. A més l'abandonament progressiu de les activitats forestals a partir de la segona meitat del segle XX, va potenciar els petits boscos que envoltaven la zona. . El seu abandonament va posar en marxa l'obertura d'una nova cantera (la D) coneguda com Nova. El 1998 l'empresa propietària era Iberyeso Med. S.A. que posseïa tres de les pedreres.

El 25 de novembre del 1998 es creà el conveni entre el Consell Comarcal del Penedès i el Patronat dels Pèlags de Vilobí per a la delegació de la contractació i execució del Projecte de Restauració dels Pèlags. El 16 de desembre del 1998 es constitueix la Fundació Pública del Patronat dels Pèlags de Vilobí del Penedès. En aquells moments la propietats del pelags era de BPB Iberpalco S.A. que posseïa les finques anomenades "La Masia" "Cal Fillol" i "La Coma"

El 2 d'abril del 2002 es crea ekl dret real d'ús a favor del Patronat dels Pèlags de Vilobí a fi de procedir a la seva restauració.

Bibliografia

"Bosc Verd organitza una passejada amb bici als estanys de les guixeres de Vilobí" a El 3 DE VUIT, divendres 16 de maig de 1997.

HERRANDO S.(2002) Diagnosi del medi natural dels pèlags de Vilobí del Penedès. Propostes per a la preservació, la gestió i la recuperació del pèlags. Servei d'Acció Territorial. Àrea d'espais naturals. Diputació de Barcelona. Barcelona.

LLORAC I SANTÍS S. (1991) Vilobí del Penedés. Passat i present. Ajuntament de Vilobí del Penedés.

MATA-PRELLO J.M. (1998) "Recorregut geològic i minerològic per l'Alt-Penedés i per la comarca de l'Anoia" a Revista Gran Penedès n° 57, p.17

MONTSERRAT I DOMINGO J.M. (1997). "Hipòtesi sobre el guix de Vilobí" a Miscel·lània penedesenca 1995. Vol XXII. I.E.P. Vilafranca del Penedès. pp.7-20.

ORTI CABO F. PUEYO MUR J.J.(1976). Yeso primario y secundario del depósito de Vilobí (provincia de Barcelona. España). Instituto de investigaciones geológicas. Diputación de Barcelona. Vol.XXXI. Noviembre

ROMEU J (1996) "Els quatre estanys de Vilobí configuren un espai amb un gran potencial biològic" a El 3 DE VUIT, divendres 1 d'agost de 1996.

SANS ROVIRA M.(1987): "Els afloraments de guix a Vilobí del Penedès" a Gran Penedès n° 7. p. 9. I.E.P. Vilafranca del Penedès.

